

PRIHLÁŠKA PRÍSPEVKU:

Abstrakty a príspevky zasielať v elektronickej podobe na travel@tuke.sk

Názov:

Kultúrny cestovný ruch ako predpoklad trvalo udržateľného rozvoja

Autor:

Slavomír Bucher

Abstrakt:

Tak ako kultúra aktívne vplýva na rozvoj cestovného ruchu tak aj cestovný ruch výrazne a v rôznych dimenziách ovplyvňuje kultúru. Výsledkom spomenutých interakcií sú kultúrne orientované domáce ako aj zahraničné exkurzie a využívanie kultúry ako nástroja propagácie cestovného ruchu. V poslednom decénii sa niektoré turistické destinácie v Európe stále viac orientujú na kultúrny cestovný ruch, pretože tento segment turizmu sa špecializuje prevažne na malé skupinky turistov, ktorých cieľom je spoznávanie lokálnej kultúry a obyvateľstva daného regiónu. Títo turisti zároveň prinášajú priame zisky do konkrétnych regiónov. Kultúrny turizmus môže v značnej miere prispieť k zachovaniu a rozvíjaniu kultúrnych tradícií ako aj zlepšiť kvalitu života v urbánnom a rurálnom priestore, ktorý sa využíva pre potreby tohto segmentu turizmu.

Kľúčové slová: kultúrny cestovný ruch, lokálna kultúra, kultúrna politika, kultúrne dedičstvo

Potrebujem: data projektor áno / **nie**

Technická univerzita v Košiciach
Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií

Ústav Geoturizmu

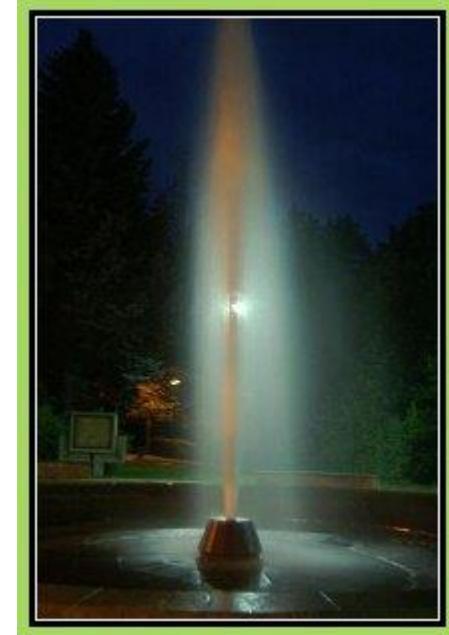

pozýva na
medzinárodnú konferenciu určenú pre
PhD. študentov.

**MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA
O GEOTURIZME 2010**

**18.-19.02.2010
Herľany, Slovensko**

ORGANIZÁTORI:

TUKE travel cestovná kancelária
Ústav geoturizmu
Technická univerzita v Košiciach
Košický samosprávny kraj
Magistrát mesta Košice

GARANT KONFERENCIE:

prof. Ing. Pavol Rybár, PhD

ORGANIZAČNÝ VÝBOR:

doc. Ing. Jana Jablonská, PhD.
doc. Ing. Gejza M. Timčák, PhD
Ing. Erik Weiss, PhD
Ing. Ladislav Mixtaj, PhD
Ing. Miroslav Kolesár

CIELE KONFERENCIE:

Rok 2010 je druhým rokom od vstupu SR do európskej menovej únie, z čoho plynne veľký potenciál a rad možností v nových, alebo už začatých plánoch z roku 2009 v oblasti cestovného ruchu. Konferencia je zameraná na využitie potenciálu, ktorý sa otvára SR v EMÚ a oblasti CR. Zároveň prináša možnosť aplikovať výsledky prác PhD. študentov do spomínamej oblasti.

TÉMY KONFERENCIE

18. február 2010

- Vidičky turizmus
- Regionálny rozvoj cestovného ruchu
- Turizmus v EÚ
- Nové trendy v cestovnom ruchu

19. február 2010

- Geoturizmus
- Vzdelávanie v turizme
- Marketing v cestovnom ruchu
- Trvalo udržateľný rozvoj turizmu

ADRESA PRE KOREŠPONDENCIU

CK TUKE travel - Ústav Geoturizmu
Fakulta BERG, TU Košice
Boženy Němcovej 32
042 00 Košice

Mob: 00421/908/877 829

Tel/Fax: 00421/55/602 2599

E-mail: or travel@tuke.sk

ORGANIZAČNÉ POKYNY

- **Rokovacie jazyky:** slovenský, anglický (bez tlmočenia)
- **Prihlášku s abstraktom je potrebné zaslať najneskôr do 22.01.2010** na hore uvedenú e-mailovú adresu.
- **Článok v elektronickej podobe je potrebné zaslať najneskôr do 05.02.2010** na hore uvedenú e-mailovú adresu.

• Poplatky:

- ⇒ **Vložné** pre účastníkov konferencie je **30€** s DPH.
(zahŕňa – zborník a uverejnenie príspevku v ním, konferenčné materiály, 2x obed, občerstvenie počas konferencie).
- ⇒ Cena zborníka a uverejnenie príspevku v ním bez účasti na konferencii je **20€** s DPH.
- ⇒ Cena zborníka je **10€** s DPH.

Poplatky za konferenciu uhradte do 5. februára 2010.

Č. účtu: 7000151425/8180

Konštantný symbol: **0308**

Variabilný symbol: **1822010**

Zaslať najneskôr do 22. januára 2010

PRIHLÁŠKA

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA

O GEOTURIZME 2010

HERĽANY / 18.-19. február 2010

Meno, Priezvisko, Titul: Slavomír, Bucher, Mgr.

Adresa: Kysucká č. 20, Košice, Slovensko

Doktorand na katedre geografie a regionálneho rozvoja Prešovskej university, Prešov

Tel: 0949 506 272 Fax:

E – mail: slavobucher@yahoo.com

Mám záujem (označte x):

- a) konferenčný poplatok s účasťou 30 €
b) konferenčný poplatok bez účasti 20 €
c) zborník 10 €
d) reklama v zborníku 50 €
e) výstavný stánok 100 €
f) strava

(večera) 5 €/deň/osoba

17. február 18. február

(raňajky) 3 €/deň/osoba

18. február 19. február

g) ubytovanie (hostel) 4 €/noc/občania SR
6 €/noc/občania EÚ

17. február 18. február

h) hotel (***+) 10 €/noc/občania SR
15 €/noc/občania EÚ

17. február 18. február

Spolu ..... 20 ..... €

Dátum: 22. 12. 2009 Podpis: Bucher

Technická univerzita v Košiciach,
Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií

Ústav Geoturizmu

ZBORNÍK

**II. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV
O GEOTURIZME**

PROCEEDINGS

II. INTERNATIONAL PhD CONFERENCE ON GEOTOURISM

18. - 19. 02. 2010
Herľany, Slovakia

Tento materiál je autorské dielo chránené Autorským zákonom SR a súvisiacimi zákonmi. Všetky práva vyhradené.
Okrem zákonom povolených prípadov, žiadna časť tohto materiálu nesmie byť reprodukovaná a šírená akoukoľvek formou a prostriedkami bez predošlého písomného súhlasu autora.

Za odbornú stránku učebného textu zodpovedá autor. Rukopis neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou.

ISBN 978 - 80 - 553 - 0383 - 3

Obsah

1.	P. Rybár: Úvodný príhovor	1
2.	E. Drotárová: Rozvoj cestovného ruchu v obci Ždiar	3
3.	B. Gregorová: Úloha mikroregionálnych združení obcí v rozvoji CR na príklade rekreačnej oblasti Chopok – juh v Nízkych Tatrách	9
4.	M. Popovičová, P. Gečová: Analýza aktivít pre rozvoj cestovného ruchu v obci Novoveská Huta	19
5.	E. Sabolová: Vybrané predpoklady rozvoja cestovného ruchu v obci Ždiar	29
6.	M. Mudrák, M. Kurpaš, R. Zima: Význam kultúrneho dedičstva Šarišského regiónu v cestovnom ruchu	36
7.	M. Dubská: Regionálny manažment ako nástroj rozvoja cestovného ruchu v území	43
8.	E. Ščepková, M. Žuffa – Ellek: Návrh koncepcie Banskobystrického geoparku	48
9.	N. Dubovych: Forming of tourist brand Carpathians in context of development of the tourist branch in the Middle-Eastern countries	54
10.	P. Klíma, P. Hric: Správa o predkladaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 3.1 - "Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu" Pozícia KSK v celoštátnom kontexte	59
11.	R. Ďuricová, P. Chudíková: Povodne a protipovodňové opatrenia	65
12.	J. Spanring, T. Makovník: Tvorba satelitného účtu cestovného ruchu v regiónoch	75
13.	P. Studnička: Investiční činnost v cestovním ruchu a její vliv na rozvoj regionu	84
14.	M. Kurpaš: Kultúrne dedičstvo Liptova a cestovný ruch	89
15.	V. Carach, P. von Cserey: Prognóza vývoja emisií oxidu uhličitého z cestnej dopravy v meste Nitra do roku 2040	96
16.	K. Čamáková: Ekologizácia hotelierstva	102
17.	M. Žabenský: Možnosti rozvoja cestovného ruchu na Hornej Nitre – projekt cyklotrás	111
18.	P. Gečová, K. Turčík: Nové trendy v turizme	117
19.	T. Kraušová: Dobrovoľníci v cestovnom ruchu	124

20.	K. Suchá Očenášová, I. Vancák, K. Erdélyiová: Posudzovanie rizík v cestovnom ruchu na modelovom príklade výroby energie	127
21.	R. Ďuricová, M. Dučai: Minerálne a termálne vody na území Košíc	138
22.	A. Semanová, I. Leshko: Krásnohorská jaskyňa - svetové prírodné dedičstvo	144
23.	I. Leshko, A. Semanová: Geologický a geomorfologický potenciál Zakarpatskej oblasti Ukrajiny a jeho využitie v rámci geoturizmu	151
24.	L. Kačmár, P. Hric: Geovýučba - Vyhľadávanie založené na informačných znalostiach s pomocou mobilných a spoločenských technológií.	160
25.	D. Kavuličová: Propagácia archeologickej výskumu v obci Nižná Myšľa	166
26.	R. Sorger: Štruktúra cvičení zameraných na interkultúrnu komunikáciu	173
27.	E. Kaščáková: Sociálny softvér vo vyučovaní anglického jazyka pre cestovný ruch	181
28.	J. Buranovský: Očakávania absolventov inžinierskeho štúdia cestovného ruchu na UMB o uplatnení v praxi	187
29.	M. Jaremko: Hilton hotels corporation and its sustainable development: definitions, approach and measurements	194
30.	P. Hric, P. Klíma, L. Kačmár: Analýza financií VÚC vynaložených na propagáciu CR 2003-2009	201
31.	L. Molokáčová, K. Verčimáková: Segmentácia trhu v koncepcii turizmu	212
32.	K. Turčík, M. Popovičová: Multimedialné formy turizmu a trvalo udržateľný rozvoj	218
33.	S. Bucher: Kultúrny cestovný ruch ako predpoklad trvalo udržateľného rozvoja regiónu	227

Kultúrny cestovný ruch ako predpoklad trvalo udržateľného rozvoja regiónu

Cultural tourism as an assumption for sustainable development in the region

Slavomír Bucher

Mgr. Slavomír Bucher, Katedra geografie a regionálneho rozvoja, Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 1, 081 16 Prešov, Slovenská republika, Tel.: +421 (51) 75 706 91, e-mail: slavobucher@yahoo.com

Abstract: As cultural tourism becomes more important in an economic sphere, and high profile in political terms, a growing number of countries (regions and cities) in Europe are using cultural tourism as a part of development strategies. So Slovakia has to develop cultural tourism and use its rich cultural heritage as an integral part of tourism and economic regeneration strategies. The goal of the submitted article: „Cultural tourism as a assumption for sustainable development of the region“ is to confirm the hypothesis, that cultural tourism can contribute to developing cultural tradition in region as well as improve the quality of life in an urban or rural environment. In last decades, some destinations of Europe were increasingly oriented to cultural tourism, because the tourism is important segment for development peripheries regions.

Key words: culture, regional development, cultural heritage, cultural and historical potential of the region's cultural heritage

Kľúčové slová: kultúra, rozvoj regiónu, kultúrna pamiatka, kultúrno-historický potenciál regiónu, kultúrne dedičstvo

Úvod

Kultúra vo všeobecnosti prispieva k rozvoju morálnej, intelektuálnej a sociálnej úrovni obyvateľstva ako aj jej jedincov, ale taktiež výraznou mierou napomáha k integrácii a rozvoju celej spoločnosti, pretože je nástrojom prenosu skúseností a informácií medzi jednotlivými generáciami. Prvky kultúry sú často bežnou súčasťou individuálnej, sociálnej a územnej identity (Heřmanová, 2009).

Pojem „kultúra“ je mnohoznačný a často býva definovaný v rôznych súvislostiach. Jednotlivé prístupy pri definovaní kultúry sa navzájom prelínajú a často súvisia s vecným kontextom, v ktorom je tento pojem aplikovaný.

Podľa svetovej obchodnej organizácie (WHO) je kultúrny cestovný ruch zameraný na pohyb ľudí (účastníkov cestovného ruchu) z dôvodu základných kultúrnych motivácií, ako napríklad študentské exkurzie, kultúrne a umelecké zájazdy, cestovanie za účelom návštevy festivalov a iných kultúrnych udalostí, prehliadky regiónov historického a kultúrneho významu, resp. folklórne podujatia, karnevaly. Hlavným

cieľom kultúrneho cestovného ruchu je priblížiť poznanie v oblasti kultúry, histórie a folklóru.

Richards (Richards, 1996) uvádza nasledovné možnosti prezentácie jednotlivých kultúrnych zdrojov cestovného ruchu:

- aktívna prezentácia (návšteva a participácia pri prehliadkach a exkurziách rôznych historických regiónov, miest, múzeí, galérií, divadiel, koncertov, umeleckých prezentácií, atď.),
- masmediálna prezentácia (prostredníctvom dokumentárnych filmov, internetu, televízie, kina),
- printová prezentácia (obrázky, knihy, kazety, CD, DVD médiá).

Medzi kultúrnu infraštruktúru, ktorá sa aktívne podieľa pri propagácii kultúrneho cestovného ruchu môžeme zaradiť:

- archeologické územia,
- architektúru (napr. zrúcaniny hradov, architektonické stavby, mestá, ktoré sú vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, resp. figurujú v zozname UNESCO ako súčasť svetového kultúrneho dedičstva národa),
- hudobné podujatia, plesy, karnevaly,
- múzea, divadlá, kiná, galérie, sochy, múzeá, knižnice,
- jazykové stáže ,
- odpusti, religiózne slávnosti, obrady.

V každom meste, ako aj v rôznych regiónoch, resp. vidieckych sídlach môžeme nájsť živé príklady kultúrneho dedičstva a kultúrnych aktivít, ktoré sa môžu javiť ako potenciálne zdroje cestovného ruchu a v spojení marketingu aktívne prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu, resp. sídel.

Regionálna diferenciácia vybraných hnuteľných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok na Slovensku

Evidenciou kultúrnych pamiatok na Slovensku sa podľa § 22 ods. 2 zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov zaoberá pamiatkový fond Slovenskej republiky.

Ústredný zoznam pamiatkového fondu sa člení na 4 registre:

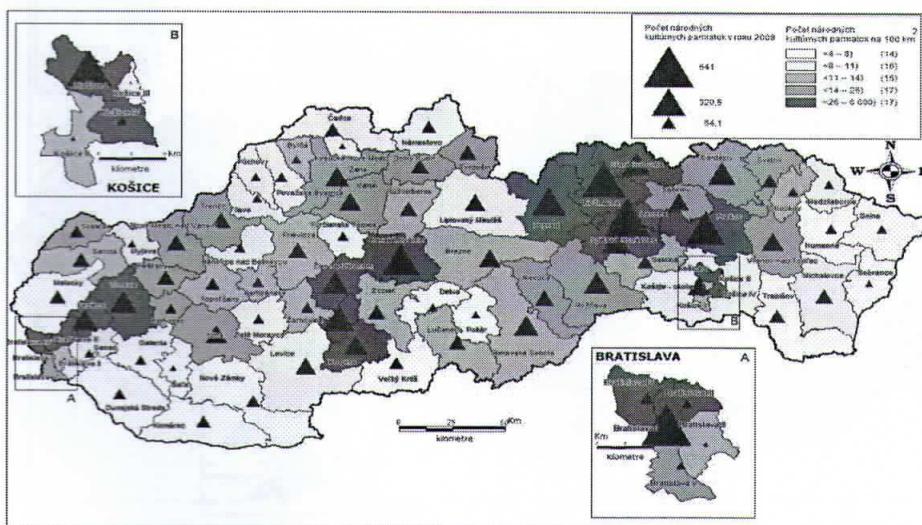
- register hnuteľných kultúrnych pamiatok,
- register nehnuteľných kultúrnych pamiatok,
- register pamiatkových rezervácií,
- register pamiatkových zón.

Podľa § 22 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu sa kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok považujú za „národné kultúrne pamiatky“ (NKP). Na základe jednotlivých databáz, ktoré vede pamiatkový fond Slovenskej republiky môžeme jednoducho stanoviť kultúrny potenciál regiónov Slovenska (v rámci krajov, okresov, resp. obcí).

Nehnuteľné kultúrne pamiatky

Pri regionálnej diferenciácii Slovenska sme sa zamerali na počet jednotlivých kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov v jednotlivých okresoch Slovenska.

Národná kultúrna pamiatka (nehnuteľná) sa skladá z jedného, prípadne viacerých pamiatkových objektov.

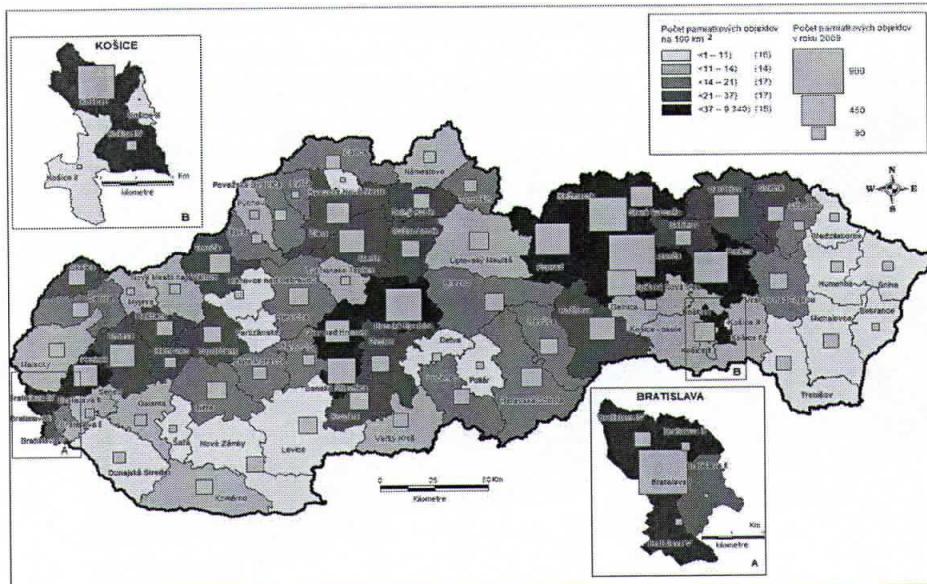
Zdroj: vlastná tvorba z databázy pamiatkového fondu SR

Obr. 1. Hustota nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok na Slovensku, podľa okresov, 2009.

Z hľadiska hustoty výskytu nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (obr. 1) môžeme ich najvyššiu koncentráciu zaznamenať v najviac urbanizovaných mestských okresoch Slovenska, t. j. okres Bratislava I (6684 NKP/100 km²), Košice I (591 NKP/100 km²), Bratislava IV (63 NKP/100 km²), Košice IV (54 NKP/100 km²), ako aj v okresoch, ktoré ako historické regióny mali počas stredoveku a novoveku významné vojenské, resp. ekonomicke postavenie v územno-správnom systéme Uhorska. Medzi takéto regióny zaraďujeme okresy - Levoča (154 NKP/100 km²), Banská Štiavnica (90 NKP/100 km²), Kežmarok (56 NKP/100 km²). Kvôli lepšej predstave je nutné uviesť, že pod jednotlivé počty NKP spadajú všetky nehnuteľné objekty (kostoly, meštianske domy, kaštiele, hrady, zámky a pod.).

Jednotlivé pamiatkové objekty (obr. 2), ktorími sú tvorené národné kultúrne pamiatky vykazujú podobné rozmiestnenie a hustotu v rámci jednotlivých okresov Slovenska ako národné kultúrne pamiatky. Status kultúrneho objektu môže nadobudnúť aj barokový štít, pivnica bývalého pivovaru, resp. vstupná brána historického objektu.

Tak ako pri národných kultúrnych pamiatkach, aj pri kultúrnych objektoch je ich najnižšie relatívne ako aj absolútne zastúpenie v tých okresoch Slovenska, ktoré v minulosti nemali významnú strategickú, vojenskú, resp. ekonomickú polohu v rámci Uhorska. Sú to okresy južného a severovýchodného Slovenska. Významnú úlohu pri koncentrácií jednotlivých druhov kultúrnych pamiatok zohrávala fyzicko-geografická a strategická poloha regiónu.

Zdroj: vlastná tvorba z databázy pamiatkového fondu SR

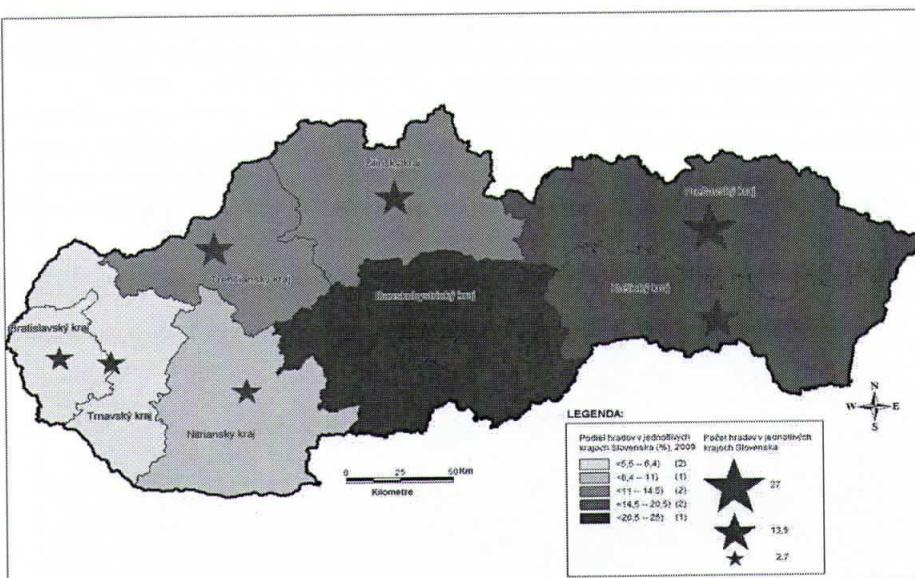
Obr. 2. Hustota nehmuteľných pamiatkových objektov na Slovensku, podľa okresov, 2009.

Pri kultúrnych objektoch ako aj národných kultúrnych pamiatkach môžeme identifikovať regióny v rámci Slovenska s ich vysokou koncentráciou:

- na západnom Slovensku sú to mestské okresy Bratislava IV, I, III, okres Pezinok,
- na strednom Slovensku sú to okresy Banská Bystrica, Banská Štiavnica a Žiar nad Hronom,
- na východnom Slovensku sú to okresy Košice I, IV, Poprad, Kežmarok, Stará Ľubovňa, Levoča, Spišská Nová Ves, Prešov

Výhodou tejto elementárnej „typizácie“ na základe výstupov pomocou tematických máp je jednoduchá identifikácia okresov, ktoré môžu slúžiť pre potenciálnych aktérov kultúrneho cestovného ruchu na Slovensku. Samozrejme, podrobnejšou diferenciáciu kultúrnych pamiatok, napr. so zameraním na priesotorovú diferenciáciu kaštieľov, zámkov, hradov, kostolov, meštianskych domov dostaneme aktuálny obraz o kultúrnom potenciály jednotlivých regiónov Slovenska.

Podľa literárnych prameňov bolo na Slovensku okolo 300 hradov. V publikácii SÚGK z roku 1990: „Názvy hradov a zámkov SR“ a na mapách je uvedených 168 hradov, z ktorých 109 je evidovaných ako kultúrne pamiatky, aj keď niektoré z nich už len ako archeologické pamiatky (<http://www.pamiatky.sk/pamiatky/pamiatkovy-urad/evidencia-kulturnych-pamiatok-na-slovensku/zoznam-hradov-chranenych-ako-kp/>).

Zdroj: vlastná tvorba z databázy pamiatkového fondu SR

Obr. 3. Priestorová diferenciacia hradov chránených ako KP na Slovensku, podľa okresov, 2009

Ako znázorňuje obr. 3, najväčšia koncentrácia hradov so statusom kultúrnej pamiatky je v Banskobystrickom kraji. V troch krajoch Slovenska (Košický, Prešovský, Banskobystrický) sa nachádza až 60 % hradov (tab. 1).

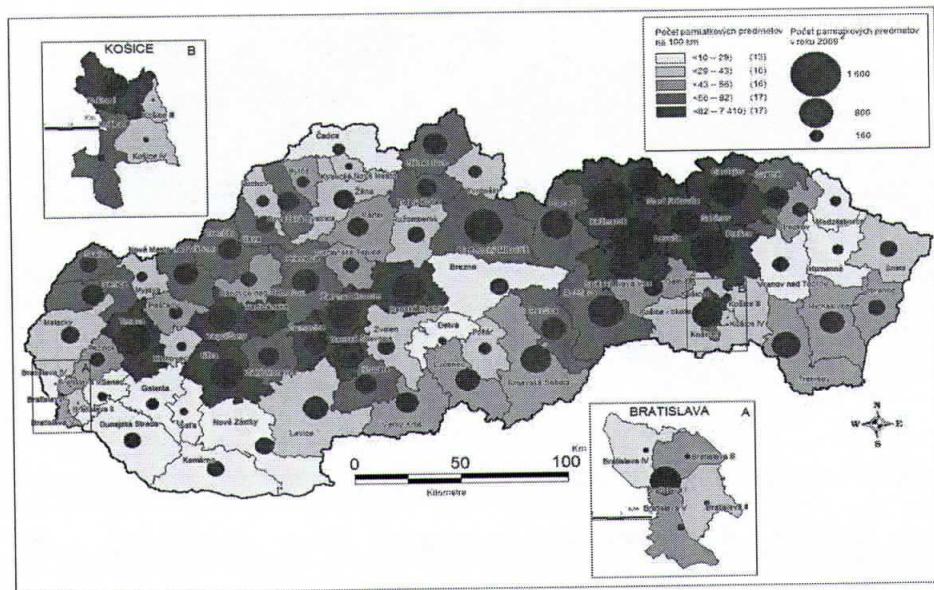
Tab. 1. Hrady ako chránená KP na Slovensku, podľa okresov, 2009.

Kraje/Hrady	Abs.	Rel. [%]
Bratislavský kraj	6	5,6
Trnavský kraj	6	5,6
Trenčiansky kraj	12	11,1
Nitriansky kraj	7	6,5
Žilinský kraj	12	11,1
Banskobystrický kraj	27	25,0
Prešovský kraj	22	20,4
Košický kraj	16	14,8
Spolu	108	100,0

Zdroj: vlastná tvorba z databázy pamiatkového fondu SR

Hnuteľné kultúrne pamiatky

K hnuteľným kultúrnym pamiatkam najčastejšie zaradujeme pamiatkové predmety, ktoré môžu byť ako výtvarne, resp. umelecko-remeselné prvky architektúry (napr. oltár – oltárska architektúra, obrazy, sochy).

Zdroj: vlastná tvorba z databázy pamiatkového fondu SR

Obr. 4. Priestorová diferenciácia hnuteľných pamiatkových predmetov na Slovensku, podľa okresov, 2009

Na obr. 4 je prostredníctvom kartogramov znázornená najvyššia koncentrácia pamiatkových predmetov na 100 km². Opäť môžeme vyčleniť 3 regióny. Na západnom Slovensku je to región okresov Bratislava I (7403 PP/ 100 km²), Trnava (98 PP/ 100 km²), Nitra (82 PP/ 100 km²), Topoľčany (89 PP/ 100 km²) a Partizánske (85 PP/ 100 km²).

Na strednom Slovensku sú to okresy Žarnovica (93 PP/ 100 km²), Banská Štiavnica (234 PP/ 100 km²), Žiar nad Hronom (126 PP/ 100 km²) a Banská Bystrica (94 PP/ 100 km²).

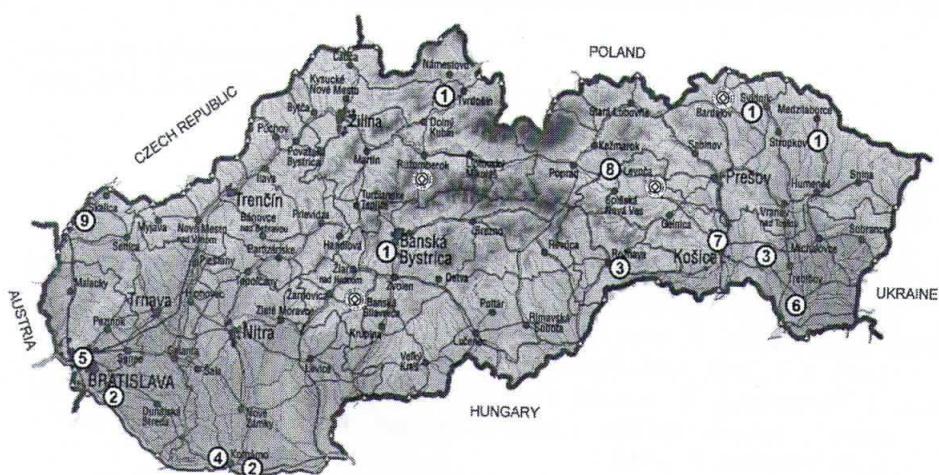
Na východnom Slovensku je najvyššia koncentrácia pamiatkových predmetov v okresoch Košice I (627 PP/ 100 km²), Spišská Nová Ves (105 PP/ 100 km²), Levoča (435 PP/ 100 km²), Kežmarok (137 PP/ 100 km²), Stará Ľubovňa (107 PP/ 100 km²), Bardejov (93 PP/ 100 km²), Prešov (127 PP/ 100 km²).

Najvýznamnejšie kultúrne pamiatky štátov sú registrované v zozname Svetového kultúrneho dedičstva.

Zachované pôvodné hodnoty, dobrý stav, vhodné využitie a prezentácia vybraných objektov - to všetko rozhoduje o tom, či niektoré časti kultúrneho a prírodného dedičstva dokážu byť skutočne svetové. Základné historicko-kultúrne a prírodné atribúty štyroch vybraných lokalít na Slovensku (päť spolu s lokalitou prírodného dedičstva - Jaskyne Slovenského krasu a Aggtelekského krasu) ich k tomu predurčujú.

Prvé tri lokality na Slovensku v Zozname svetového dedičstva: Banská Štiavnica, Spišský hrad a Vloklinec boli zapísané na základe rozhodnutia 17.zasadnutia Výboru pre svetové dedičstvo pri UNESCO 6. - 11. XII. 1993 v kolumbijskej Cartagene.

Štvrtou lokalitou kultúrneho dedičstva Slovenska zapísanou do Zoznamu svetového dedičstva je od 30.11. 2000 na základe rozhodnutia 24. zasadnutia Výboru pre svetové dedičstvo pri UNESCO v austrálskom Cairns historické jadro mesta Bardejov. Územie bolo zapísané v rozsahu ochranného pásma mestskej pamiatkovej rezervácie, vrátane areálu židovského suburbia.

Zdroj: <http://www.pamiatky.sk/pamiatky/pamiatkovy-urad/zoznam-svetov-oho-kult-Orneho-dedioestva/>

Obr. 5. Kultúrne pamiatky zapísané, resp. navrhnuté do zoznamu Svetového dedičstva.

Lokality kultúrneho dedičstva vtipované na zápis do Zoznamu svetového dedičstva:

- pevnostný systém na sútoku riek Dunaja a Váhu v Komárne-Komárom (4),
- pamiatky Veľkej Moravy: Slovanské hradisko v Mikulčiciach – Kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch (9),
- Limes Romanus – rímske antické pamiatky na strednom Dunaji (2),
- Gemerské a Abovské kostoly so stredovekými nástennými maľbami (3),
- pamätník Chatama Sófera (5),
- tokajská vinohradnícka oblasť, súbor vinohradníckych pivníc (6),
- koncept šošovkovitného historického jadra mesta Košice (7),
- rozšírenie lokality Spišský hrad a pamiatky okolia o Levoču a dielo Majstra Pavla na Spiši (8).

Záver

Lokálna a regionálna kultúra ako aj cestovný ruch môžu vedľa seba existovať vo vzájomnej harmónii. Efektívna podpora zo strany štátu a samosprávy v oblasti kultúrneho rozvoja spoločnosti napomôže k uchovaniu zvykov, tradícií a národného

kultúrneho dedičstva, na druhej strane prispeje k rozvoju jednotlivých regiónov a sídiel. Podporou projektov údržby a revitalizácie jednotlivých prvkov hmotnej kultúry (knižníc, divadiel, galérií), podpora občianskych aktivít v oblasti kultúry ako aj spoločenských, resp. vzdelávacích programov na miestnej a regionálnej úrovni napomôžu k rozvoju kultúrne zameraného cestovného ruchu nielen pre domáčich, ale aj zahraničných turistov.

Významnú úlohu na regionálnej úrovni v propagácii kultúrneho turizmu zohráva cezhraničná spolupráca v kooperácii so štrukturálnou politikou EU. Podpora kultúry na všetkých úrovniach verejnej správy napomôže k budovaniu regionálnej a lokálnej identity obyvateľstva, ktoré je nositeľom trvalo udržateľného rozvoja regiónu.

Tento článok bol vypracovaný s podporou projektu VEGA, č. I/0611/09.

Literatúra

Graton, C., Richards, G.: The Economic Context of Cultural Tourism, Greg Richards (ed.). Cultural Tourism in Europe, CAB International, 1996, 77 s.

Heřmanová, E., Chromý, P. a kol.: Kulturní regiony a geografie kultury. 1. Vyd. Praha: ASPI, a. s., 2009, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

Patočka, J., Heřmanová, E.: Lokální a regionální kultura v České republice. Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI, 2008. 200 s. ISBN 978-80-7357-347-8

Richards, G.: The Scope and Significance of Cultural Tourism, Greg Richards (ed.). Culture Tourism in Europe, CAB International. 1996, 14-15 s.

Zákon národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

World Travel Organisation: The state's role in protecting and promoting culture as factor of tourism development and proper use and exploitation of the National cultural heritage of sites and monuments of tourism, WTO, Madrid. 1995, 6 s.
<http://www.pamiatky.sk/pamiatky/pamiatkovy-urad/zoznam-svetov-oho-kult-Ornehodedioestva/> (24. 01. 2010)

ZBORNÍK

II. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV O GEOTURIZME

Edičné stredisko a redakcia AMS, Fakulta BERG
Technickej univerzity v Košiciach

Náklad: 50 ks
Košice: 2010
Vydanie: prvé

ISBN 978 – 80 – 553 – 0383 – 3